

Брюксел, 10.5.2019 г.
COM(2019) 232 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**Подкрепа на целите за устойчиво развитие в целия свят:
съвместен обобщаващ доклад от 2019 г. на Европейския съюз и неговите държави
членки**

{SWD(2019) 176 final}

Подкрепа на целите за устойчиво развитие в целия свят:

съвместен обобщаващ доклад от 2019 г. на Европейския съюз и неговите държави членки

Част 1: Въведение

Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации (ООН)¹ (Програмата до 2030 г.), заедно с нейните 17 цели за устойчиво развитие (ЦУР), е международният проект за изкореняване на бедността и за устойчиво развитие. Ето защо тя е от съществено значение като обща програма, в рамките на която всички държави трябва да действат, за да посрещнат нуждите на хората на планетата. Европейският съюз и неговите държави членки са изцяло ангажирани с изпълнението на Програмата до 2030 г., както и с напредъка по нейното прилагане в световен мащаб чрез целия спектър от своите външни действия. В подкрепа на това изпълнение в Европейския консенсус за развитие² (Консенсуса) от 2017 г. се представя нова обща рамка за политиката за сътрудничеството за развитие на ЕС и неговите държави членки.

Настоящият доклад съдържа кратко резюме на начините, по които ЕС и неговите държави членки подкрепят изпълнението на Програмата до 2030 г. в развиващите се държави чрез сътрудничество за развитие. Той представлява отговор на конкретен ангажимент в рамките на Консенсуса за изготвянето на такъв доклад през 2019 г. и на всеки четири години след това. Докладът обхваща периода след приемането на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие от Общото събрание на Организацията на обединените нации през септември 2015 г. и представлява принос към докладването на ЕС на Политическия форум на високо равнище за устойчиво развитие през 2019 г.

Настоящият доклад представя напредъка, постигнат от ЕС и държавите членки до момента, и начина, по който те възнамеряват да продължат тези свои усилия. В него се посочва съвместният им принос за изпълнението на всички ЦУР във всички развиващи се региони на света. ЕС и неговите държави членки работиха в тясно сътрудничество за изготвянето на доклада, като се консултираха с други партньори, включително Европейския парламент и гражданското общество. Работният документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад, го допълва, като предоставя подробна информация за постигнатия напредък по всяка ЦУР, както и конкретни примери за действията на ЕС и неговите държави членки.

Част 2: Ценности и принципи на ЕС

ЕС и неговите държави членки последователно и категорично подкрепиха:

- многостранния, основан на правила световен ред, в който ООН заема централно място;

¹ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>

² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

- достоен живот за всички, който съчетава икономически просперитет и ефективност, мирни общества, социално приобщаване и екологична отговорност; както и
- принципите на правовата държава, демокрацията и принципите на равенство и солидарност.

Подходът на ЕС и неговите държави членки към глобалните предизвикателства напълно отразява Програмата до 2030 г., както и програмата за действие от Адис Абеба за финансиране на развитието³ и Парижкото споразумение относно изменението на климата⁴. Изпълнението на Програмата до 2030 г. и останалите споразумения е от основно значение за външната дейност на ЕС. Глобалната стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз⁵ очертава цялостна визия за една последователна, убедителна и приспособима роля на ЕС на световната сцена. Целта е ЦУР да бъдат изпълнени по всеобхватен и стратегически начин, като се вземат под внимание техните взаимовръзки, както и влиянието на действията на ЕС и неговите държави членки на всички равнища. ЕС и неговите държави членки също така поемат ангажимент да работят съвместно по по-съгласуван и координиран начин в подкрепа на Програмата до 2030 г.

ЕС и неговите държави членки прилагат основан на правата подход към сътрудничеството за развитие, който обхваща всички права на човека. Те насърчават включването и участието, недискриминацията, равенството и справедливостта, прозрачността и отговорността. Те се стремят да гарантират, че „никой не е изоставен“, независимо от мястото на живот, етническата принадлежност, пола, мнението, възрастта, увреждането, религията или убежденията, сексуалната ориентация и половата идентичност, миграционния статус или други фактори.

Равенството между половете е в основата на ценностите на ЕС и е залегнало в неговата правна и политическа рамка. Жените и момичетата са ключови фактори за развитие и промяна. Равенството между половете е от решаващо значение за устойчивото развитие.

Равенство между половете

ЕС и неговите държави членки насърчават цялостното реализиране и пълноценното упражняване от страна на всички жени и момичета на правата на човека и основните свободи, включително гарантирането на физическата и психическата неприкосновеност на момичетата и жените, като работят за премахване на трафика на хора, насърчават социалните и икономическите права на момичетата и жените и засилват техния глас и участието им в процеса на вземане на решения. Пример за това е инициативата Spotlight⁶ —многогодишното глобално партньорство между ЕС и ООН, стартирало през 2017 г. и насочено към премахване на всички форми на насилие срещу

³ https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

⁴ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

⁵ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eugs_review_web_0.pdf

⁶ <https://www.un.org/en/spotlight-initiative/>

жени и момичета. ЕС предостави 500 милиона евро за инициативата с цел изготвяне на цялостни програми за ограничен брой държави, допълнени от регионални програми. ЕС и неговите държави членки също така работят за овластяване на жените като средство за повишаване на производителността на предприятията и насърчаване на икономическия растеж, социалното сближаване и социалната справедливост. През 2017 г. те предоставиха над 25 милиарда евро в подкрепа на равенството между половете⁷.

Част 3: Напредък по Програмата до 2030 г.

Основната цел на политиката за сътрудничество за развитие на ЕС и неговите държави членки е изкореняването на бедността. За да изпълнят ЦУР, те ускориха усилията си за справяне с бедността и социалното изключване, като същевременно подкрепят устойчивия растеж.

Намаляването на крайната бедност е един от световните успехи през последните 30 години. Въпреки това продължават да съществуват значителни предизвикателства, включително в най-слабо развитите държави и засегнатите от конфликти държави, по-специално в Африка на юг от Сахара. Освен това предизвикателството, свързано с неравенството, се увеличи в редица държави.

Раздел 3.1: обобщение на напредъка по отношение на хората, планетата, благоденствието и мира

Хора

ЕС и неговите държави членки засилват усилията си в областта на човешкото развитие. Те работят за:

- всеобщо здравно осигуряване;
- всеобщ достъп до качествено образование и обучение;
- адекватна и устойчива социална защита;
- достоен труд за всички в здравословна среда; както и
- ликвидиране на глада и недохранването.

Например те подкрепят над 100 милиона лица в секторите на селското стопанство и хранителната и продоволствената сигурност и помогнаха на повече от 100 милиона лица да получат по-добър достъп до здравеопазване и образование⁸. Те подкрепят приобщаващото учене през целия живот и справедливото и качествено образование, включително в кризисни ситуации, и засилват усилията си за гарантиране, че всеки има знанията, уменията, способностите и правата да се радва на достоен живот, да участва в обществото и да допринесе за общността си.

В Програмата до 2030 г. бе поставен нов акцент върху неравенството, включително върху принципа никой да не бъде изоставен. От 2015 г. ЕС и държавите членки работят

⁷ Система за отчитане на кредиторите (СОК) на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/annual-report-2018-hres-20190212_en.pdf

за справяне с неравенството в държавите партньори, включително чрез подкрепа за приобщаващ растеж, насърчаване на системите за социална защита и социално приобщаване, както и чрез работа с държавите партньори по отношение на прогресивните данъчни системи.

ЕС и неговите държави членки също така полагат съществени усилия за разработване на ефективни миграционни политики с държавите партньори. Чрез тази дейност те

- насърчават стабилността в нестабилните държави;
- повишават капацитета на правителствата за предоставяне на основни услуги;
- насърчават екологично устойчиви модели за растеж; както и
- започват да се справят с високата цена на паричните преводи.

Те насърчават достойнството, устойчивостта и способностите на насилствено разселените лица и включването им в икономическия и социалния живот на приемните общности.

Мобилност и миграция

Миграцията е глобално предизвикателство. Доброто ѝ управление изисква споделена глобална отговорност и дългосрочно сътрудничество. ЕС и неговите държави членки подкрепят третите държави на произход, на транзит и на местоназначение, за да подкрепят като цяло добре управляваните политики за безопасна, организирана и законна миграция. ЕС интегрира напълно миграцията в отношенията с външните си партньори. Програмите за развитие допринасят за справяне с първопричините за незаконната миграция, например чрез доверителния фонд на ЕС за спешни дейности за Африка⁹, както и чрез подкрепа за предотвратяване на конфликти, добро управление и създаване на работни места.

Планета

Последиците от изменението на климата сериозно застрашават развитието, стабилността и благоденствието, както и околната среда в световен мащаб. Въздействието на климата допринася за загубата на поминък, принудителното разселване и конфликтите. Повишаването на устойчивостта към изменението на климата е от съществено значение за постигането на по-мирен и сигурен свят. Финансовите потоци и инвестициите следва да бъдат пренасочени към неутрални по отношение на климата технологии и предприятия.

Повече от 70 % от бедните в света живеят в селските райони¹⁰ и препитанието им зависи пряко от биоразнообразието и екосистемните услуги. Тези системи обаче са под сериозна заплаха. По-доброто управление на природните ресурси има ключова роля за

⁹ https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/content/homepage_en

¹⁰ Poverty and Shared Prosperity 2018: Piecing Together the Poverty Puzzle (Бедност и споделено благоденствие, 2018 г.: Заедно да подредим пъзела на бедността). Световна банка, Вашингтон, D.C. World Bank

справяне със загубата на биологично разнообразие и изменението на климата, като същевременно се стимулира конкурентоспособността на предприятията и създаването на устойчиви работни места. От 2015 г. насам ЕС осъществява инициативата „Биологично разнообразие за живот“¹¹ с цел

- защита на екосистемите;
- борба с престъпления срещу дивата флора и фауна; както и
- насърчаване на екологосъобразната икономика в развиващите се държави.

Редица държави — членки на ЕС, включиха опазването на околната среда, ефективността на ресурсите и изменението на климата като неразделна част от своите стратегии за сътрудничество за развитие, например в програмите за защита на екосистемите, за намаляване на замърсяването, за създаване на екологосъобразни работни места и за насърчаване на устойчиво потребление и производство и устойчива урбанизация.

ЕС работи за насърчаване на по-широкото възприемане на собствените му практики за устойчива енергия, като отчита специфичните условия в развиващите се държави. Чрез осигуряването на полезни взаимодействия между Парижкото споразумение относно изменението на климата и Програмата до 2030 г. се избягва дублирането, намаляват се административните разходи и се насърчават взаимноизгодните подходи.

ЕС и неговите държави членки подкрепят развиващите се и нововъзникващите държави в преминаването към кръгова икономика и подготовката и изпълнението на техните национално определени приноси съгласно Парижкото споразумение. ЕС отпуска финансиране в размер на 3,7 милиарда евро за устойчива енергия от периода 2014—2020 г., като предстои да осигури

- достъп до енергия за около 40 милиона души;
- допълнителен капацитет за възобновяема енергия от 6,5 гигавата; както и
- годишно намаление на емисиите на CO₂ с около 15 милиона тона чрез мерки за енергийна ефективност¹².

Устойчива енергия и изменение на климата

През 2017 г. ЕС и неговите държави членки предоставиха над 23 милиарда евро¹³ за подпомагане на развиващите се държави в усилията им за справяне със и адаптиране към изменението на климата. Тази сума включва 2,6 милиарда евро от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), банката на ЕС, която е поела ангажимент да посвети 35 % от дейността си извън ЕС на действия в областта на климата до 2020 г. Държавите партньори все по-често разглеждат устойчивата енергия като хоризонтален въпрос с цел изпълнение на Програмата до 2030 г. и Парижкото споразумение и като средство

¹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-biodiversity-life-b4life-flagship-initiative-brochure_en

¹² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-energy-20180222_en.pdf

¹³ Система за отчитане на кредиторите на ОИСР

за икономически растеж и устойчиво развитие. Водещата инициатива на ЕС Световен алианс за борба с изменението на климата + (GCCA+)¹⁴ помага на най-уязвимите държави в света да се справят с изменението на климата чрез повече от 70 проекта.

Благоденствие

От 2015 г. ЕС и неговите държави членки насърчават приобщаващия устойчив растеж и достойните работни места в развиващите се държави, както и социалната защита. Подпомагането на държавите партньори в разработването на рамки на политиката за приобщаващо и устойчиво икономическо развитие е приоритет. Предприетите действия включват:

- бюджетна подкрепа, за да могат правителствата да мобилизират вътрешни ресурси и да ги използват ефективно;
- смесено финансиране, бюджетни гаранции и други иновативни финансови инструменти за мобилизиране на публични заеми и частни инвестиции; както и
- помощ за търговията, за да се помогне на развиващите се държави да получат достъп до ползите от разширяването на търговията с ЕС.

От 2016 г. създаването на работни места се превърна в ясна цел на бюджетната подкрепа. ЕС засили използването на гаранции с цел намаляване на инвестиционния риск за устойчивото развитие и създаването на работни места, като ги съчетава с техническа помощ и, когато е подходящо, с бюджетна подкрепа.

Инвестиции и търговия

Европейският план за външни инвестиции (ПВИ)¹⁵ е пример за многостранен инструмент за насърчаване на устойчивото развитие чрез създаване на благоденствие и работни места, по-специално за жените и младежите. До 2018 г. чрез него бяха инвестирани 3,7 милиарда евро, предназначени да привлекат над 37,1 милиарда евро допълнителни публични и частни инвестиции за подобряване на икономическото и социалното развитие в Африка и съседните на Европа региони. Тази мярка е на път да достигне целта от 44 милиарда евро инвестиции, които да бъдат осъществени до 2020 г. ПВИ се изпълнява като се отделя специално внимание на държавите, определени като засегнати от нестабилност или конфликт, най-слабо развитите държави и силно задлъжнелите бедни държави. Актуализираната стратегия на ЕС за подпомагане на търговията¹⁶ от 2017 г. помага на държавите партньори, по-специално на най-слабо развитите държави, да увеличават ползите от търговските споразумения с ЕС и едностранните преференциални схеми.

¹⁴ <http://www.gcca.eu/>

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/eu-external-investment-plan_en

¹⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/com_2017_667_f1_communication_from_commission_to_inst_en_v3_p1_954389.pdf

Мир

Редица региони по света се сблъскват с предизвикателства, независимо дали те са следствие от открит конфликт или обществено насилие и напрежение, които застрашават правата на човека и демокрацията. ЕС и неговите държави членки приеха интегриран подход към предотвратяването на конфликти и изграждането на мир, който обхваща:

- ранно предупреждение и анализ;
- хуманитарен отговор, воден от хуманитарните принципи¹⁷;
- посредничество и разрешаване на конфликти, справяне с първопричините за конфликтите и възстановяване след конфликти; както и
- насърчаване на съществената роля на жените в тези процеси.

От 2015 г. те поставят по-голям акцент върху засегнатите от конфликти и нестабилните държави. Те допринасят за изграждането на международен мир и сигурност чрез операции и обучение, като поставят силен акцент върху превенцията и медиацията. Те също така работят за справяне с изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда, които са сред най-големите нови заплахи за мира и сигурността.

ЕС и неговите държави членки са сред най-силните поддръжници на демокрацията, правата на човека, доброто управление и принципите на правовата държава. Те помагат на правителствата да предоставят основни услуги и достъп до правосъдие и да насърчават равенството между половете. Чрез укрепване на гражданското общество те работят за справяне с намаляващото пространство за граждански и политически дебати и за участие. През 2017 г. те предоставиха близо 30 милиарда евро за подкрепа на развитието чрез участие и на доброто управление.

Демокрация, принципи на правовата държава и права на човека и добро управление

Ангажиментът на ЕС към демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и доброто управление е отразен в текущия му План за действие относно правата на човека и демокрацията¹⁸. Чрез плана демокрацията се укрепва и се поставя специален акцент върху представителната демокрация и демокрацията на участието, политическия плюрализъм, прозрачността и отговорността. Чрез него се подкрепят парламентите, политическите партии и гражданското общество и вниманието се насочва към справянето с отрицателни тенденции, като например кампании за дезинформация, злоупотреба с информационни масиви и намаляване на доверието в демократичните институции.

¹⁷ Човечност, неутралност, безпристрастност, независимост

¹⁸ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_action_plan_on_human_rights_and_democracy_en_2.pdf

Точка 3.2: постигане на по-добър напредък чрез интегрирани подходи

Работа за изпълнение на няколко ЦУР заедно

От 2015 г. насам ЕС и неговите държави членки все повече се възползват от взаимосвързания подход към сътрудничеството за развитие. Програмите, насочени към гарантиране на сигурността на хората в сектори като селското стопанство, допринесоха за постигането на редица ЦУР чрез:

- подобряване на производителността;
- създаване на работни места;
- насърчаване на по-ефективното използване на водата и енергията; както и
- опазване на биологичното разнообразие, което допринася за постигането на редица ЦУР.

В рамките на партньорството ЕС—Африка¹⁹ се провежда диалог на равнище министри с цел определяне на общи подходи към селското стопанство, например за подкрепа на устойчивостта и младежта.

Необходими са повече такива координирани подходи и по-добро докладване на съвместните ползи.

Младежи

За да подкрепят младите хора като фактори на промяната, ЕС и неговите държави членки подкрепиха активното участие на младите хора в мирните процеси, допринесоха за създаването на възможности за заетост, включително за младите жени, подкрепиха ефективни политики в образованието и професионалното обучение, подобриха достъпа до образование за младите хора в областта на цифровите технологии и услуги и засилиха правата на младите хора и участието им в обществените дела. Алиансът между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места²⁰, стартиран през септември 2018 г., има за цел създаването на устойчиви възможности за заетост в Африка, като се обръща специално внимание на осигуряването на умения за жените и младите хора, които да съответстват на търсенето на пазара на труда.

Взаимодействие на политиката за развитие с други политики

ЕС и неговите държави членки се стремят да гарантират, че политиката за развитие функционира успоредно с други политики, като например политиките за мира и стабилността, търговията и инвестициите, енергетиката, селското стопанство, околната среда, изменението на климата и миграцията, тъй като те имат силно колективно въздействие върху устойчивото развитие в държавите партньори.

¹⁹ <https://africa-eu-partnership.org/en/partnership-and-joint-africa-eu-strategy>

²⁰ https://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/en_communication_on_a_new_alliance.pdf

ЕС и неговите държави членки предоставят техническа, финансова и политическа подкрепа за справяне с основните причини за несигурността и конфликтите и за насърчаване на стабилността. Добър пример е интегрираният подход към конфликтите и кризите, изложен в Глобалната стратегия, чрез който се създават полезни взаимодействия между хуманитарните дейности и дейностите за устойчиво развитие и изграждане на мира с цел

- предотвратяване и прекратяване на конфликтите, придружени с насилие;
- повишаване на устойчивостта на засегнатото население;
- смекчаване на рисковете от бъдещи кризи; както и
- проправяне на пътя към устойчивото развитие.

Извънредният доверителен фонд на ЕС за Африка е друг пример за всеобхватен подход за подкрепа на държавите партньори в Африка с цел да се насърчи дългосрочната стабилност и да се преодолеят факторите на дестабилизация, принудителното разселване и незаконната миграция, като се работи върху връзките между развитието, предотвратяването на конфликти и краткосрочните мерки за реагиране на кризи.

ЕС насърчава систематично търговията с развиващите се държави чрез търговски споразумения, включително споразумения за икономическо партньорство с държавите от Африка, карибските държави и държавите от Тихоокеанския басейн, както и чрез режими за едностранни търговски преференции за уязвимите развиващи се държави, включително най-слабо развитите държави. ЕС е най-отвореният пазар за развиващите се държави и най-важният пазар за износ за най-слабо развитите държави. През 2017 г. Съюзът е внесъл стоки на стойност 68 милиарда евро от бенефициерите на трите режима на общата схема от преференции²¹. ЕС поставя все по-голям акцент върху интегрирането на свързаното с устойчивостта измерение в търговските политики.

Съгласуваност на политиките за развитие

Съгласуваността на политиките за развитие²² (СПР) има за цел да се засилят положителните и да се сведат до минимум отрицателните въздействия на политиките на ЕС върху развиващите се държави, да се насърчат полезните взаимодействия между политиките на ЕС и по този начин да се увеличи ефективността на развитието. СПР е съществен елемент от усилията на ЕС за засилване на съгласуваността между вътрешните и външните политики в подкрепа на ЦУР. Тя също така има важен принос за по-широкия ангажимент по отношение на съгласуваността на политиките за устойчиво развитие.

Комисията интегрира СПР в цялостната си дейност по изпълнението на Програмата до 2030 г. По отношение на управлението на океаните Регламентът на ЕС относно незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов²³, както и Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика²⁴ представляват важни мерки, които са от полза за

²¹ http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm

²² https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1010-20130917&from=BG>

²⁴ <http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/plastics-strategy-brochure.pdf>

развиващите се държави. По отношение на миграцията Комисията прие редица мерки, за да вземе предвид предизвикателствата пред развиващите се държави. През 2017 г. ЕС прие нови ключови приоритетни действия²⁵ в борбата с трафика на хора в ЕС.

Част 4: Партньорства

ЕС и неговите държави членки са поели ангажимент за

- по-добра съвместна работа в подкрепа на ЦУР;
- приспособяване на партньорствата към нуждите и условията в развиващите се държави; както и
- развитие на по-силни партньорства с други участници в областта на развитието.

Заедно те продължават да бъдат най-големият световен доставчик на официална помощ за развитие (ОПР), като са осигурили 74,4 милиарда евро през 2018 г. Те работят за насърчаване на последователното съчетаване на:

- ефективни политики и институции в държавите партньори;
- мобилизиране на вътрешни ресурси, насочени към областите, в които са най-необходими;
- частни инвестиции; както и
- целева ОПР, която е съобразена с условията в отделните държави и допълва останалите ресурси.

Раздел 4.1: По-добра съвместна работа

ЕС и неговите държави членки работят по по-съгласуван и координиран начин в своето сътрудничество за развитие и по този начин повишават своята ефективност, въздействие и отчетност.

Въз основа на солидната рамка от общи цели и действия, предвидени в Програмата до 2030 г., ЕС и държавите членки насърчават по-голям брой съвместни действия, което намалява тежестта върху правителствата на партньорите и позволява по-целенасочено съсредоточаване върху ключовите им приоритети. ЕС и неговите държави членки споделят по по-ефективен начин анализите, експертния опит и ресурсите.

ЕС и неговите държави членки все повече обвързват съвместните си дейности с подкрепата за ЦУР. До февруари 2019 г. съвместното планиране²⁶ беше прието за 23 държави партньори и беше в процес на разработване в още 36 държави. В подкрепа на изпълнението на ЦУР също така се създават съвместни рамки за резултатите с цел по-добро измерване на колективното въздействие на ЕС и държавите членки.

ЕС, ЕИБ и държавите членки постигнаха също така по-голяма съгласуваност в икономическата дипломация. До 2018 г. бяха договорени повече от 100 национални плана за действие, за да се подобри съгласуваността на политиките и да се насърчи международната търговия и универсалната, основана на правила и безпристрастна търговска система, която е справедлива, отворена и носеща ползи за всички.

²⁵ COM(2017) 728 final, https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/commission-sets-out-priorities-step-eu-action_en.

²⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness/joint-programming_en

ЕС и неговите държави членки са изцяло ангажирани с принципите на ефективност на развитието и работят последователно за насърчаване на прилагането им. В мониторинговите доклади за глобалното партньорство за ефективно сътрудничество за развитие²⁷ те показват отлични резултати при съгласуването на сътрудничеството си с приоритетите на развиващите се държави. По отношение на прозрачността ЕС ежесечно публикува данни в рамките на Инициативата за прозрачност на международната помощ²⁸.

Примери за съвместно планиране

ЕС и неговите държави членки работят в Мали по новото съвместно планиране за периода след 2020 г. В държава с такива предизвикателства в областта на развитието, хуманитарната област и сигурността е жизненоважно да се осигури съвместна европейска реакция, включваща всички държави — членки на ЕС. В Камбоджа мониторинговият доклад²⁹ във връзка с „Европейската стратегия за сътрудничество за развитие за Камбоджа за периода 2014—2018 г.“ бе използван като основа за съвместен диалог относно политиката с правителството и други страни, включително парламента на Камбоджа и гражданското общество.

Раздел 4.2: По-добра съвместна работа с партньори

По-силни партньорства, съобразени с условията в развиващите се държави

От 2015 г. насам ЕС и неговите държави членки засилиха подкрепата си за развиващите се държави партньори, за да вземат предвид ЦУР при националното си планиране, изготвяне и изпълнение на бюджета. Това бе постигнато по все по-диверсифициран и съобразен с конкретните обстоятелства начин, като усилията се насочват към държавите, където потребностите са най-големи, по-специално държавите, които са най-слабо развити, нестабилни и засегнати от конфликти и където потенциалът за привличане на финансиране е най-малък.

В най-слабо развитите държави ОПР от ЕС и неговите държави членки формира значителна част от ресурсите на националните правителства, налични за предоставяне на основни услуги. Делът от брутният национален доход, осигурен от ЕС и неговите държави членки чрез ОПР за най-слабо развитите държави през 2017 г., нарасна от 0,11 % до 0,12 %, въпреки че все още не достига общата цел на ЕС в краткосрочен план от 0,15 %—0,20 % и целта от 0,20 % до 2030 г. Нестабилните и засегнатите от конфликти държави пораждат специфични предизвикателства пред сътрудничеството за развитие. 21 милиарда евро, или 27,7 % от бюджета на ЕС за сътрудничество за развитие, бяха заделени на нестабилните държави през 2017 г.

Преразгледаната Европейска политика за съседство³⁰ (ЕПС) има за основна цел оказването на принос за стабилизирането на държавите, които са непосредствени

²⁷ <http://effectivecooperation.org/monitoring-country-progress/country-and-territory-monitoring-profiles/>

²⁸ <https://iatistandard.org/en/>

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_strategy_first_monitoring_report_en.pdf

³⁰ https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/european-neighbourhood-policy-enp_en

съседни на ЕС. Тя гарантира диференциран подход към партньорите, основан на характеристиките за тях различни условия, както и на интересите на ЕС. Политиката предоставя солидна рамка за подкрепа на реформите в

- областта на доброто управление, демокрацията, правовата държава и правата на човека;
- приобщаващото икономическо и социално развитие, създаването на работни места и възможности за младите хора и работата с партньорите в областта на енергийната сигурност и действията в областта на климата;
- сигурността, борбата с тероризма, политиките за борба с радикализацията и предотвратяването на конфликти; както и
- миграцията и мобилността, като се обръща внимание на първопричините за незаконната миграция, като същевременно се насърчава безопасната и законна мобилност.

Приоритетите на ЕПС допринасят в значителна степен за насърчаване на устойчивостта в тези държави и на способността им да изпълнят ЦУР.

По-напредналите развиващи се държави са от важно значение за изпълнението на Програмата до 2030 г. и като основни икономики имат все по-голямо влияние върху глобалните предизвикателства, като например изменението на климата. ЕС и неговите държави членки изграждат иновативни нови отношения с тези държави с оглед на изпълнението на Програмата до 2030 г.

Иновативно ангажиране с по-напредналите развиващи се държави

ЕС и неговите държави членки засилват партньорствата за постигане на ЦУР с редица по-напреднали развиващи се държави, включително в Азия и Латинска Америка. Тези отношения надхвърлят традиционното използване на ОПР и включват редица целеви интервенции, включително иновативни финансови инструменти, като например съчетаване на безвъзмездни средства със заеми, бюджетни гаранции, зелени облигации, рисков капитал, както и обмен на опит и тристранно сътрудничество (когато развитите и развиващите се държави могат да обединят ресурсите си, за да предоставят подкрепа на трета развиваща се държава). Като спомага за насочване на по-малките по обем финансови ресурси, този подход задълбочава отношенията посредством поставяне на акцент върху общите интереси в Програмата до 2030 г.

Иновативни инструменти и устойчиво финансиране

Иновативното финансиране може да спомогне за изпълнението на ЦУР, когато други видове финансиране не осигуряват достатъчно средства. ЕС и неговите държави членки разработиха иновативни подходи за увеличаване на финансовите потоци към развиващите се държави и по-ефективно използване на наличните ресурси. Иновативните механизми за финансиране, като например зелени облигации, дългови суапове и данъци върху финансови трансакции, генерираха над 2,4 милиарда евро

инвестиции през 2017 г.³¹. С плана за действие на ЕС от 2018 г. относно финансирането за устойчив растеж³² се поставя началото на

- оказване на подкрепа за насочване на капиталовите потоци към устойчиви инвестиции;
- по-добро управление на финансовите рискове, произтичащи от влошаване на околната среда и други проблеми; както и
- насърчаване на прозрачността и на по-устойчива дългосрочна перспектива на финансовите пазари и за дружествата в световен мащаб.

По-добра съвместна работа с други страни

ЕС и неговите държави членки също така укрепват своите партньорства с местните органи на управление, гражданското общество, гражданите, частния сектор, частните фондации, академичните и научноизследователските институции и многостранните организации.

Гражданско общество

ЕС и неговите държави членки насърчават участието на организациите на гражданското общество (ОГО) в развитието и стимулират активното ангажиране на всички слоеве на обществото. Тези цели се насърчават чрез тематичната програма на ЕС „Организации на гражданското общество и местни органи³³“ и чрез 25 рамкови споразумения за партньорство за подкрепа на ОГО като доставчици на ключови услуги и основни движещи сили за доброто управление.

Местни органи

Постигането на ЦУР зависи до голяма степен от активното участие на регионалните и местните органи, по-специално чрез специфични подходи за реализирането на ЦУР на местна почва. ЕС и неговите държави членки подкрепят реформите в областта на прозрачността, отчетността и децентрализацията, така че на регионалните и местните органи да се предоставят възможности за по-добро управление и по-добро въздействие върху развитието. Те засилват сътрудничеството си с местните и други поднационални органи, включително чрез децентрализирано сътрудничество.

Многостранни организации

ЕС и неговите държави членки работят за повишаване на ефективността на многостранните организации, включително на системата на ООН. С цел подкрепа на националните стратегии на развиващите се държави тези организации се насърчават да съгласуват стратегическото си планиране и оперативните си дейности с Програмата до 2030 г. През 2018 г. ЕС и ООН подновиха партньорството си в областта на развитието с цел подкрепа на изпълнението на ЦУР на национално равнище.

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/report-investing-sustainable-dev-20180423_en.pdf

³² COM(2018) 97 final

³³ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/cso-la-mip-2014-2020_en.pdf

Вземане предвид на мненията на други заинтересовани страни

По време на подготовката на настоящия доклад бяха проведени консултации с редица заинтересовани страни (включително с организации на гражданското общество, профсъюзи, бизнес асоциации, местни органи и международни организации) и в него бяха включени голям брой гледни точки. Повдигнатите въпроси, на които е необходимо да се обърне внимание, включват:

- повишаването на осведомеността относно ЦУР;
- по-добрата консултация със заинтересованите страни при разработването на политики и проекти;
- необходимостта от солидна рамка за мониторинг и отчетност;
- необходимостта от поставяне на по-голям акцент върху границите на планетата и действията в областта на климата;
- поставянето на по-голям акцент върху демокрацията, правата на човека, доброто управление;
- отделянето на по-голямо внимание на оценката на въздействията на политиките на ЕС върху развиващите се държави;
- интегрирането на неравенството, принципа „никой да не бъде изоставен“, правата на хората с увреждания, равенството между половете;
- запазването на акцента върху бедността, като същевременно се признава важността на други цели, например сигурността;
- укрепването на публично-частните партньорства и създаването на благоприятна среда за предприятията;
- гарантирането, че предприятията спазват стандартите (права на човека, околна среда и др.); както и
- подкрепата на ролята на местните органи на управление за постигане на ЦУР, включително при работата с частния сектор.

Раздел 4.3: Използване на всички ресурси по най-добрия начин

ЕС и неговите държави членки активно прилагат програмата за действие от Адис Абеба, чиято цел е да се насърчава мобилизирането и най-доброто използване на всички средства за изпълнение — финансови и нефинансови, както и на всички форми на партньорство за постигане на ЦУР.

Мобилизиране на национални ресурси

Чрез подхода на ЕС „Повече приходи, по-разумни разходи“³⁴ развиващите се държави се подпомагат в следните области: i) подобряване на мобилизацията на националните ресурси, ii) по-ефективни и ефикасни публични разходи и iii) управление на дълга. Програмите за бюджетна подкрепа в 88 държави също допринесоха в значителна

³⁴ <https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-collect-more-spend-better.pdf>

степен за насърчаване на управлението, управлението на публичните финанси и мобилизирането на вътрешните ресурси³⁵. ЕС подкрепя развиващите се държави при създаването на финансови регулаторни рамки, които са по-благоприятни по отношение на устойчивостта на инвестициите и финансирането.

ОПР продължава да има важна роля в редица развиващи се държави. От 2015 г. насам ЕС и неговите държави членки използват ОПР все по-интензивно, за да генерират допълнително финансиране за устойчиво развитие, като подкрепят например по-ефективното събиране на приходи за правителствата партньори или мобилизират частни инвестиции за насърчаване на заетостта и растежа.

Очаква се незаконните финансови потоци да струват на развиващите се държави близо 1 трилион евро годишно. В много развиващи се държави разходите за обслужване на дълга се управляват все по-трудно. ЕС и държавите членки са активни в борбата срещу данъчните измами и предизвикателствата, свързани с дълга, като например малцинството от кредитори, които отказват сътрудничество.

Мобилизиране на частни инвестиции

Предвид приноса на частния сектор за растежа и създаването на работни места ЕС и държавите членки предприемат решителни мерки за насърчаване на неговото развитие. Важни неотдавнашни инициативи на ЕС са Планът за външни инвестиции, Алиансът Африка—Европа за устойчиви инвестиции и работни места и процесът „Устойчив бизнес за Африка“³⁶. Двустранните програми на държавите — членки на ЕС, включват предоставяне на кредити, гаранции и техническа подкрепа на микро-, малки и средни предприятия в държавите партньори. ЕС и неговите държави членки все повече използват смесено финансиране, при което публичните субсидии мобилизират публични и частни инвестиции за устойчиво развитие като ключов механизъм за развитието.

Наука, технологии и иновации

Науката, технологиите и иновациите са от основно значение за постигането на ЦУР. Например през 2016 г. беше установено партньорство между ЕС и Африка за научни изследвания и иновации в областта на продоволствената сигурност и сигурността на храните и устойчивото селско стопанство³⁷ на стойност 70 милиона евро с цел осъществяване на научни изследвания в четири области:

- устойчива интензификация;
- селско стопанство и продоволствени системи;
- селскостопански пазари и търговия; както и

³⁵ <https://myintracomm.ec.europa.eu/dg/devco/eu-development-policy/budget-support-public-finance-domestic-revenue/Documents/budget-support/Budget%20Support%20-%20Trends%20%20Results%202018%20FINAL.pdf>

³⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sustainable-business-for-africa_en.pdf

³⁷ https://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/eu-africa_research_innovation_cooperation_on_fnssa_en.pdf

- хоризонтални въпроси, като например научноизследователска инфраструктура, изграждане на капацитет и наблюдение на Земята.

Част 5: Мониторинг и предоставяне на информация

Системи за докладване на ЕС и държавите членки

ЕС и неговите държави членки подобряват докладването си относно сътрудничеството си за развитие, за да покажат по-ясно своя принос за постигането на ЦУР. Те също така работят за подобряване на глобалните системи за докладване на този принос. ЕС преразглежда рамката си за резултати, за да вземе в по-голяма степен предвид ЦУР, като я основава, където е възможно, върху показателите за ЦУР на ООН. Някои от основните предизвикателства пред ЕС и неговите държави членки включват:

- разширяване на използването на системите за резултати;
- привиждането им в съответствие с ЦУР; както и
- постепенна работа за създаване на обща рамка за резултати за ЕС и неговите държави членки.

Подкрепа за събирането и използването на данни в развиващите се държави

ЕС и неговите държави членки увеличиха статистическия капацитет на развиващите се държави да изготвят и анализират данни с цел осигуряване на информация за разработването на политики и вземането на решения. Техният ангажимент представляват близо 50 % от подкрепата на всички донори в тази област³⁸. При все това трябва да се направи повече, включително изграждане на капацитет за дезагрегирани данни, за да се гарантира, че нито един сегмент от обществото не е изключен от напредъка по отношение на изкореняването на бедността и устойчивото развитие.

Част 6: Заключение

От 2015 г. насам ЕС и неговите държави членки работят съвместно по всички ЦУР и средства за изпълнение, както и в партньорство с всички участници от развиващите се държави и други участници в областта на развитието. Те извличат поуки от натрупания опит, адаптират се към новите условия и създават иновации в рамките на международното си сътрудничество. Докладът и придружаващият го работен документ на службите на Комисията показват, че те:

- работят по-добре заедно в подкрепа на ЦУР, включително чрез засилено съвместно планиране, съвместно изпълнение и съвместни рамки за резултатите;
- отчитат взаимовръзките между ЦУР за по-интегрирана и съгласувана политика и прилагане;
- поставят в центъра социалното развитие и развитието на човека, включват в програмите си достойните условия на труд и социалната защита;
- включват равенството между половете в програмите си за намаляване на бедността и насърчаване на устойчивото развитие;

³⁸ Система за отчитане на кредиторите на ОИСР

- включват в своите програми смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, опазването на околната среда и устойчивото управление и използване на природните ресурси;
- въвеждат целенасочени програми за достигане до хората в крайна бедност, както и до тези, които са пренебрегнати в най-голяма степен;
- предприемат мерки по отношение на неравенството като нов проблем, предизвикващ всеобща загриженост;
- насърчават мира и стабилността, подкрепят зачитането на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;
- работят за постигане на напредък по своите колективни ангажименти относно ОПР, включително за най-слабо развитите държави;
- адаптират сътрудничеството си за развитие спрямо условията в развиващите се държави;
- засилват сътрудничеството с многостранни организации, гражданското общество и частния сектор; както и
- минимизират отрицателния ефект на политиките си върху развиващите се държави и насърчават взаимодействието между различните политики и действия.

Въпреки това напредъкът трябва да бъде ускорен. Гладът, бедността и неравенството се увеличават в редица държави. Уязвимостите в резултат на нарастващия външен дълг излагат на риск макроикономическата стабилност. Щетите, засягащи климата и околната среда, продължават да се увеличават, а изчерпаните природни ресурси и увеличаващото се въздействие от изменението на климата заплашва стабилността и поминъка. Въпреки че ЕС продължава да има водеща роля на световно равнище, постигането на колективните ангажименти на ЕС по отношение на ОПР продължава да бъде предизвикателство.

В настоящия доклад се посочва необходимостта ЕС и неговите държави членки да продължат да работят в редица ключови области:

- сътрудничеството за развитие трябва да бъде по-тясно съгласувано с ЦУР, така че програмите да допринасят по по-активен и категоричен начин за изпълнението им;
- системите за докладване и резултати следва по-ясно да демонстрират въздействието на ЕС и неговите държави членки в подкрепа на изпълнението на ЦУР, включително когато действията са насочени към множество цели;
- ЕС и неговите държави членки трябва да увеличат усилията си за по-добра съвместна работа по отношение на ЦУР, например чрез съвместни програми и съвместни рамки за резултатите;
- необходими са по-интегрирани подходи, за да се гарантира, че ограничените ресурси осигуряват постигане на множество ЦУР, например чрез по-нататъшно интегриране на околната среда и климата или интегриране на трудовите и екологичните измерения в търговските политики;
- взаимодействието с държавите партньори следва да бъде всеобхватно, като в него диалозите относно политиката, основавани на ЦУР, служат за ключова отправна точка, и да се основава на националните планове за развитие и доброволните национални прегледи, като същевременно се зачитат особеностите на ЕПС;

- следва да се засили подкрепата за развиващите се държави при събирането, анализирането и използването на дезагрегирани данни.

ЕС и неговите държави членки ще работят за запазване на постигнатия напредък от 2015 г. насам и за разглеждане на области, в които са необходими ускорени действия. Заедно с националните усилия действията на глобално и регионално равнище продължават да бъдат от решаващо значение за справяне с глобалните предизвикателства. Голяма част от основополагащите действия вече са в ход. ЕС и неговите държави членки ще продължат да укрепват партньорствата си с развиващите се държави през призмата на ЦУР. За следващия дългосрочен бюджет на ЕС за периода 2021—2027 г. Европейската комисия предложи нови финансови инструменти за международно сътрудничество и развитие, които ще осигурят на ЕС повече ресурси и по-голяма гъвкавост, за да приспособи сътрудничеството си към нуждите на партньорите от развиващите се държави. Нашите основни партньорства с ООН и други многостранни организации се укрепват.

Настоящият първи съвместен обобщаващ доклад служи не само като документ за докладване, но е и част от по-широко потвърждаване на ангажимента на ЕС и неговите държави членки за изпълнението на Програмата до 2030 г. в партньорство с развиващите се държави и други партньори. Действията, обобщени в настоящия доклад, потвърждават решимостта им да работят заедно за благоденстващ, устойчив и мирен свят.